

Rzeczpospolita
Polska

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Województwo
Śląskie

Górnos Śląski
Akcelerator
Przedsiębiorczości
Rynkowej sp. z o.o.

Bioreaktory KBT – wygodą czy modą?

Andrzej Bąk

Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych

Instytut Chemii

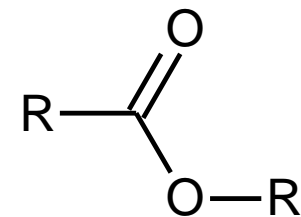
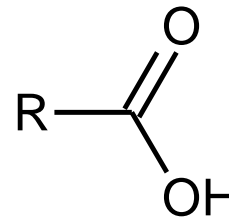
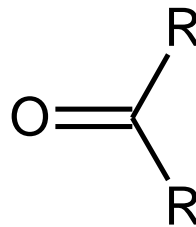
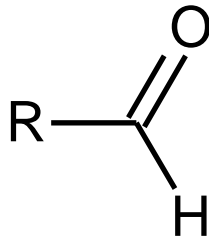
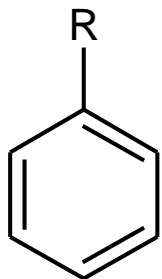
Uniwersytet Śląski w Katowicach

- ✓ Zdrowotne, środowiskowe i prawne aspekty emisji LZO do atmosfery
- ✓ Metody oczyszczania powietrza z LZO
metody fizyczne, chemiczne i biologiczne
- ✓ Wstępne badania procesu biodegradacji w półprzemysłowym kompaktowym bioreaktorze trójfazowym (KBT)
- ✓ Zalety vs wady biotechnologii

- ✓ Monitorowanie wydajności procesu biodegradacji mieszaniny LZO:
styrenu/siarczku dimetylu/alkoholu etylowego w celu dobrania optymalnych parametrów pracy kompaktowego bioreaktora trójfazowego (KBT) przez kontrolę:
 - przepływu gazu
 - przepływu cieczy
 - stężenia oczyszczanych zanieczyszczeń

- ✓ **Lotne związki organiczne** (LZO) definiowane są jako związki chemiczne, które w temperaturze 293,15K wykazują prężność par nie mniejszą niż 10Pa
- ✓ **Odory** - związki, których zapach zarejestrowany za pomocą receptorów węchowych klasyfikowany jest jako nieprzyjemny
- ✓ Najczęściej są to mieszaniny wielu różnych związków, występujących w bardzo małych ilościach

Źródła LZO i odorów

Biogeniczne

Antropogeniczne

Emisja poszczególnych zanieczyszczenia	2000	2005	2010	2015	2016	2017
[w tysiącach ton]						
Niemetanowe lotne związki organiczne	963	962	963	900	930	948
Źródła antropogeniczne	732	721	712	641	674	691
Przyroda	231	241	251	259	256	277
Metan	2 125	2 140	2 055	2 001	1 979	1 977

(dane podane przez Główny Urząd Statystyczny)

Oddziaływanie LZO na zdrowie ludzi ma zwykle charakter psychosomatyczny

- ✓ astma
- ✓ podrażnienie gardła
- ✓ odczucie zmęczenia i otępienia
- ✓ choroby układu immunologicznego, rozrodczego
- ✓ problemy neurologiczne i psychiczne
- ✓ czynnik mutagenny i kancerogenny

Toksyny środowiskowe

Zwiększona emisja LZO powoduje:

- ✓ ubytek ozonu stratosferycznego
- ✓ wzrost stężenia ozonu w troposferze
- ✓ smog fotochemiczny
- ✓ efekt cieplarniany

WHO₂₀₁₆ → 3 mln zgonów

ok. 100 mld złotych rocznie (wg Polskiej Izby Ekologii, 2018)

Rodzaj zanieczyszczenia	Zawartość w atmosferze [mg/dzień]	Toksyczność
Aceton	2,6	kancerogeny
Benzen	2	kancerogeny
1-butanol	31,8	toksyczny
Cykloheksan	38,8	kancerogeny
1,2-dichloroetan	18,7	kancerogeny
DMSO	6,8	toksyczny
Etanol	2,8	toksyczny
Ksylen	21,7	mutageny
Metanol	30	kancerogeny
Octan propylu	14,7	szkodliwy
Sulfolan	1,6	mutageny

(na podstawie Gopinath et al., 2018)

Metody oczyszczania powietrza z LZO i odorów

Fizyczne

Kondensacja
Absorpcja
Adsorpcja

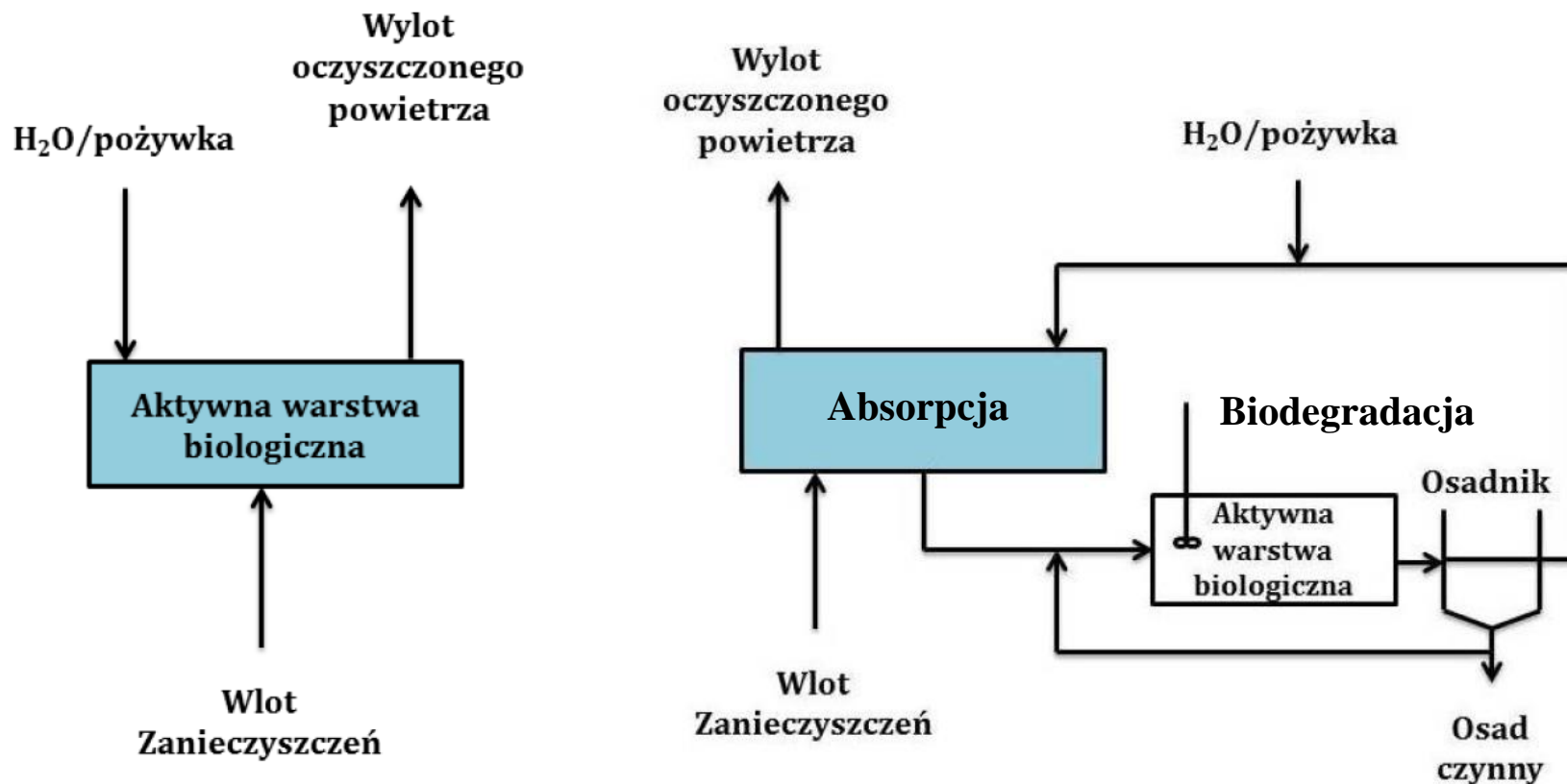
Chemiczne

Spalanie
Strącanie
Utlenianie

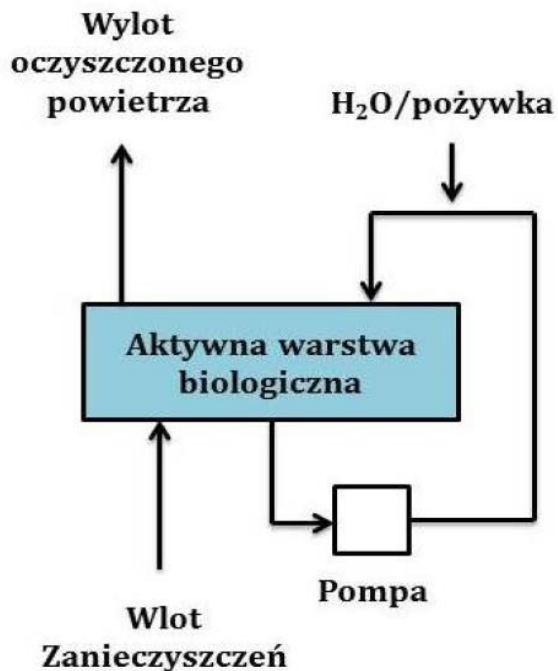
Biologiczne

Biofiltracja
Bioskrubery
Bioreaktory
membranowe
Kompaktowe
Bioreaktory
Trójfazowe

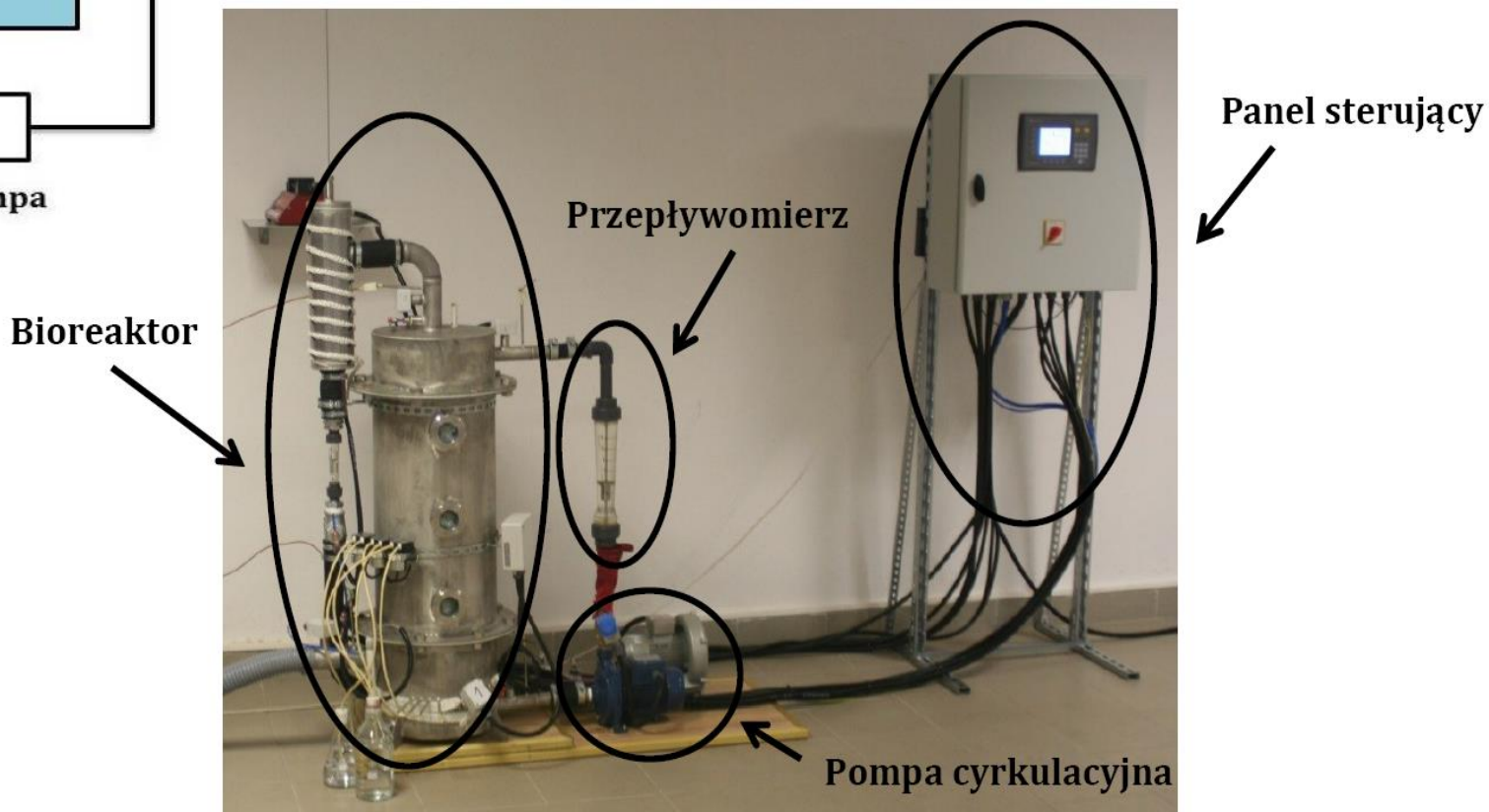
Schematyczna budowa biofiltra i bioskrubera

Budowa bioreaktora KBT

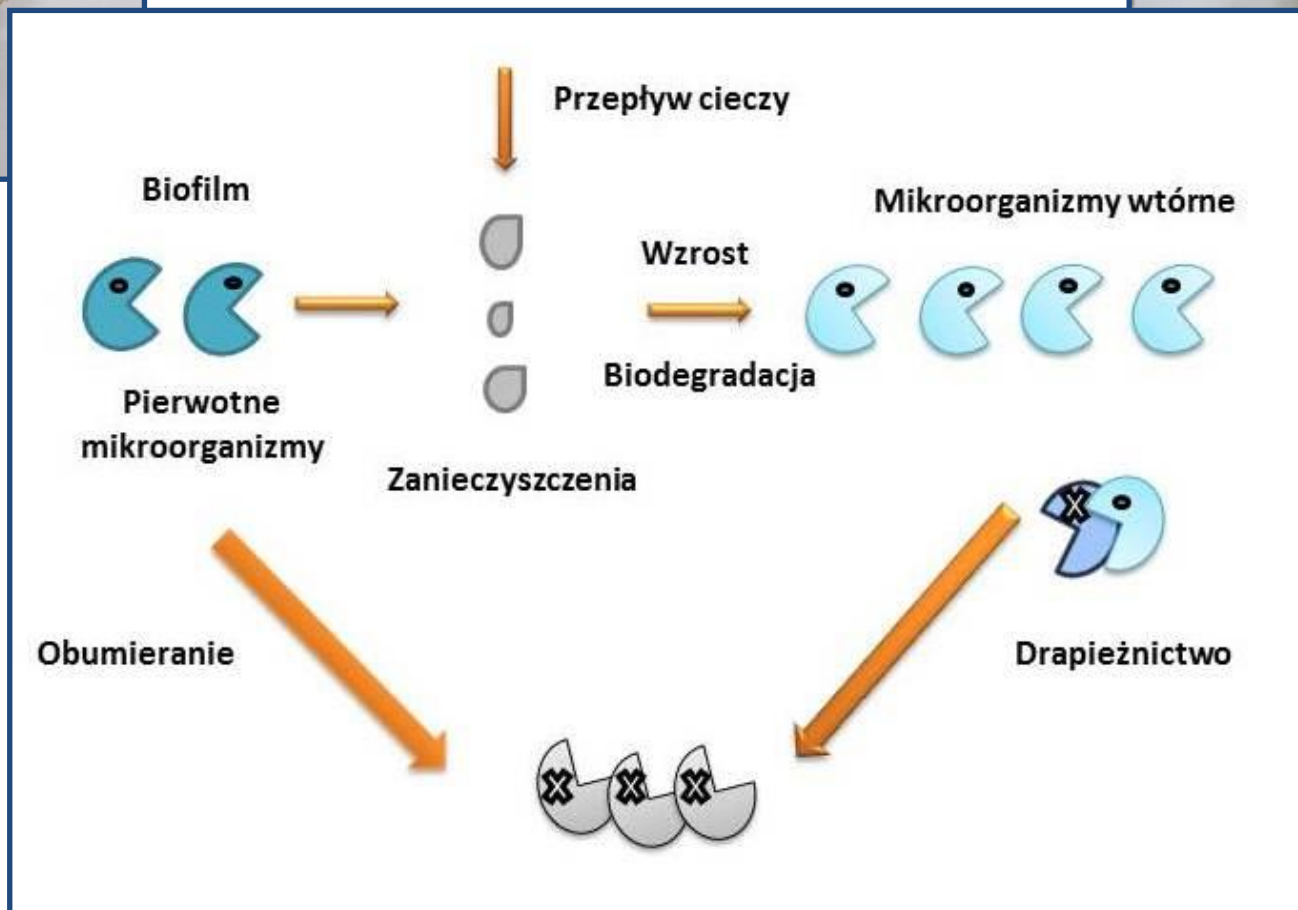
Biotechnologia robi różnicę!

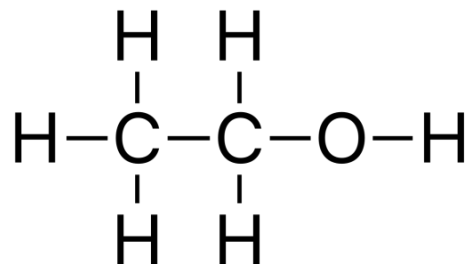

LZO $\xrightarrow{\text{bakterie, O}_2, \text{H}_2\text{O, temperatura,}}$

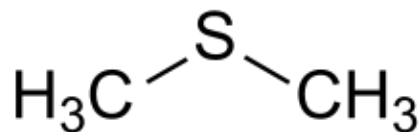
LZO

neutralne
biomasa + produkty uboczne

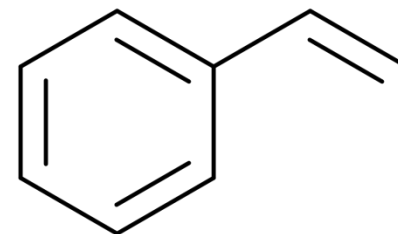

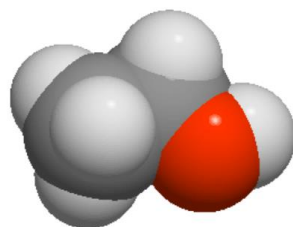
alkohol etylowy

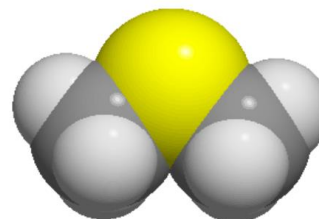
siarczek dimetylu

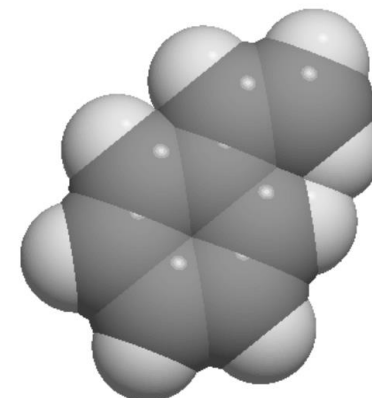
styren

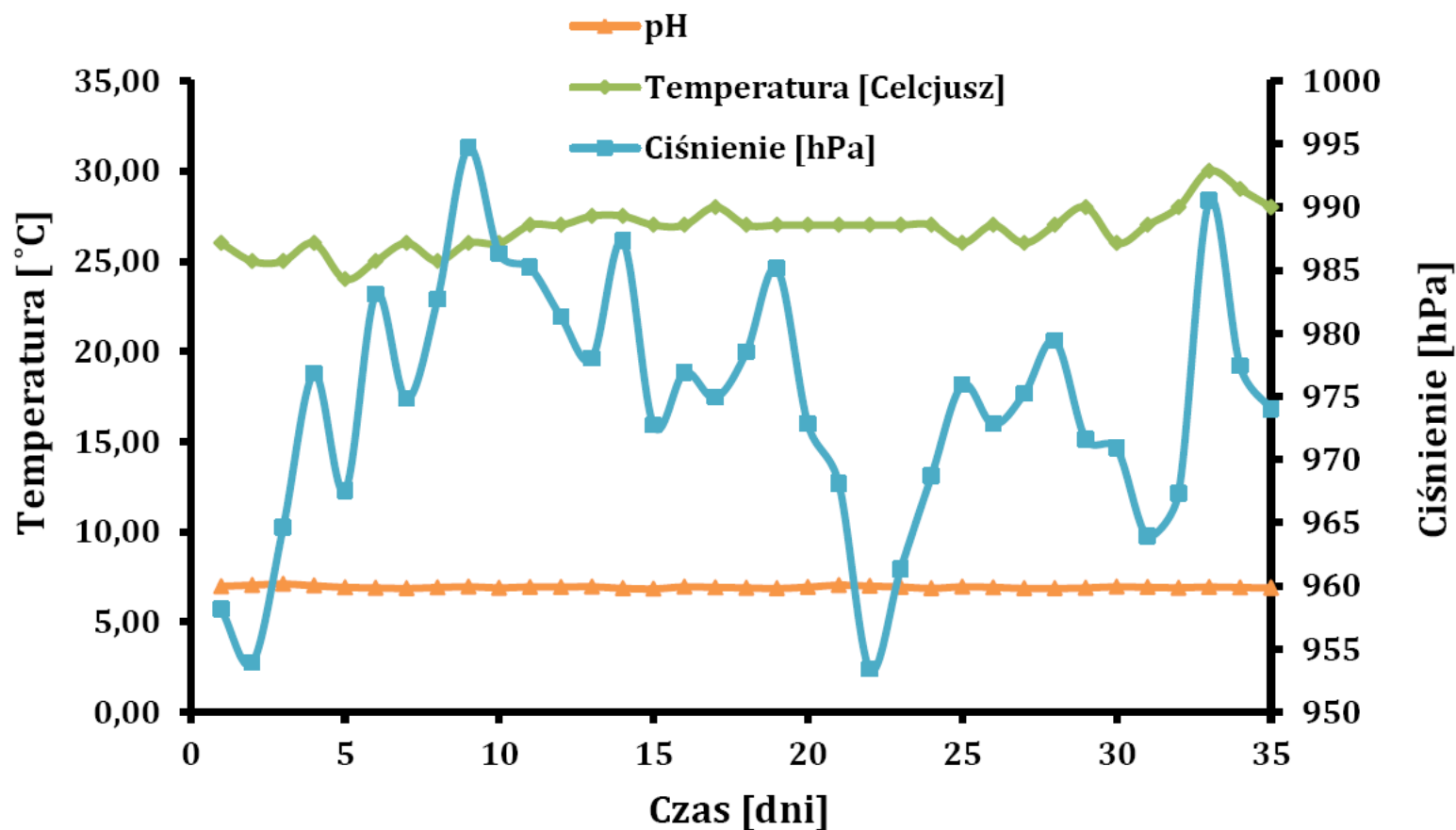
Przemysł
farmaceutyczny

Przemysł
chemiczny

Przemysł
petrochemiczny

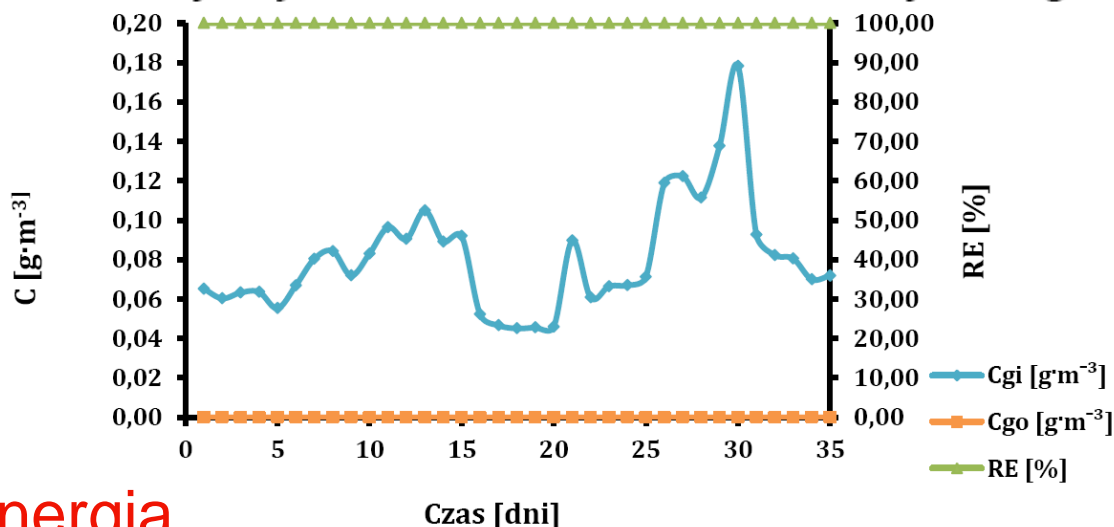
Efektywność pracy KBT

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Wydajność usuwania
RE > 95%

Wydajność usuwania alkoholu etylowego

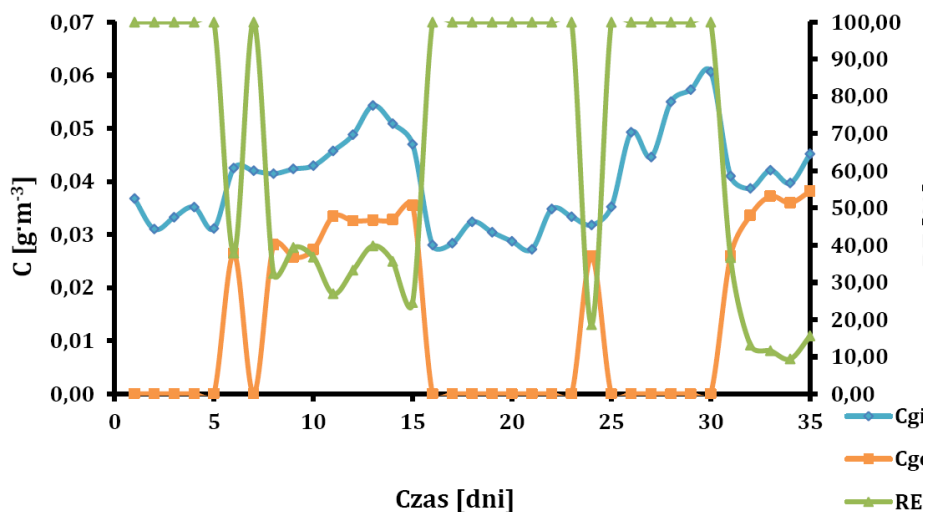

Naturalnie!

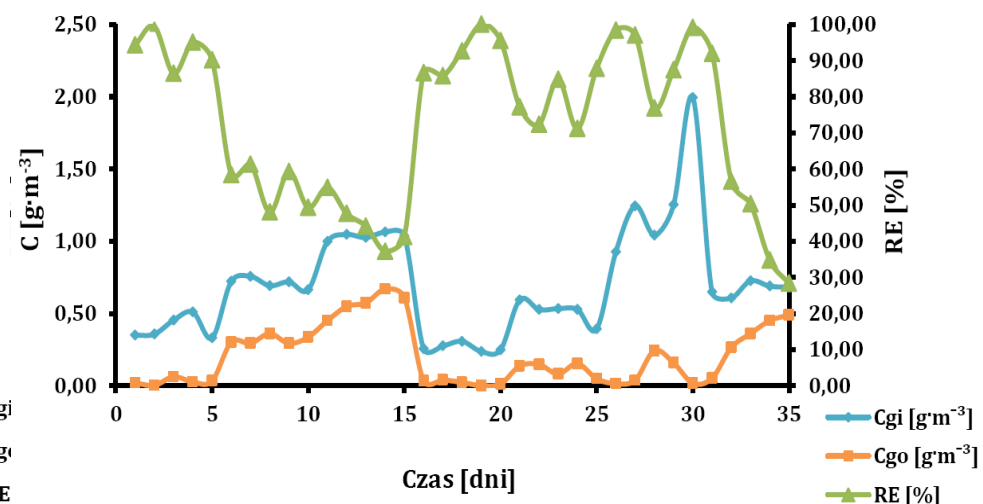

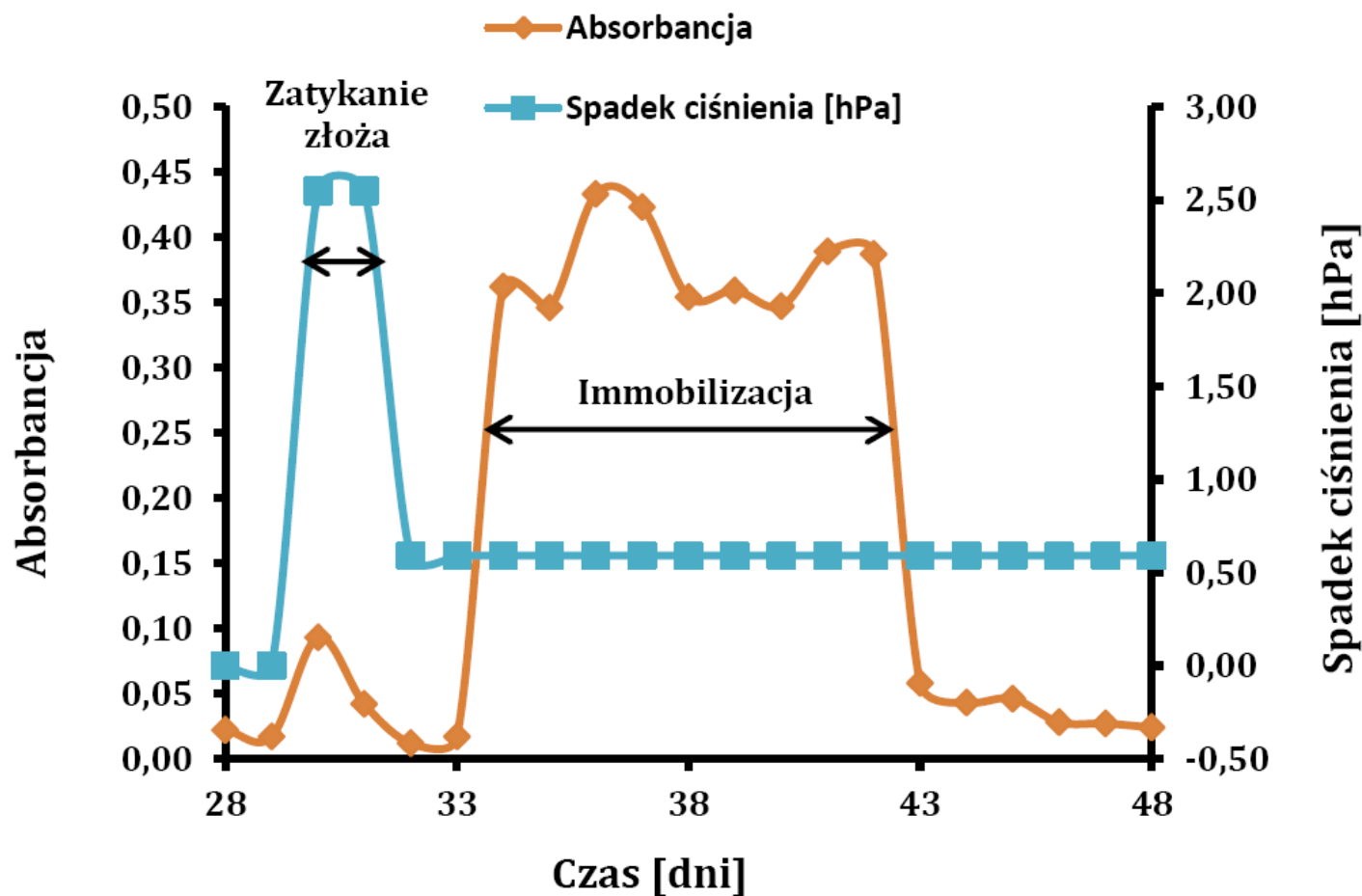
Synergia

Wydajność usuwania siarczku dimetylu

Wydajność usuwania styrenu

Krótki czas regeneracji → odporność układu na zakłócenia i awarie

- ✓ Małe spadki ciśnienia
- ✓ Niska temperatura procesu
- ✓ Proces przyjazny dla ludzi i środowiska
- ✓ Brak odpadów wtórnych
- ✓ Niskie koszty operacyjne

Zalety

Wady

- ✓ Mniejsza efektywność oczyszczania substancji o znacznym stężeniu w gazach odlotowych
- ✓ Wstępna adaptacja mikroorganizmów

(materiały własne firmy Ekoinwentyka Sp. z o.o.)

- ✓ Wykazano znaczną efektywność zastosowanej technologii w procesie biodegradacji mieszaniny LZO
- ✓ Określono dopuszczalne wartości parametrów operacyjnych dla procesu bioremediacji mieszaniny LZO
- ✓ Wskazano na potencjalne zjawisko synergicznego współdziałania pollutantów w procesie biodegradacji mieszaniny LZO
- ✓ Oszacowano również całkowity czas konieczny na regenerację populacji drobnoustrojów i przywrócenie stabilności procesowi biodegradacji po nieoczekiwanym przeciążeniu (zatkaniu) układu

Podziękowania

dr inż. Damian Kasperczyk

Honeywell dr Sławomir Kuś

dr hab. Violetta Kozik, prof. UŚ

dr Paulina Dybał

mgr Aleksandra Świetlicka

mgr Marlena Paździor

mgr Agata Hadryś

Instytut Chemii UŚ
w Katowicach

Dziękuję za uwagę!